

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 378.147:17.023.34

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16763803>

**Формування академічної доброчесності як професійної компетентності
здобувачів освіти в умовах закладу вищої освіти**

Стасюк Олександр Леонідович,

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та економіко-
фінансової безпеки, ЗВО «Академія рекреаційних технологій і права», м.
Луцьк, Україна, <https://orcid.org/0009-0003-9592-8126>

Хомік Оксана Миколаївна,

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітніх,
педагогічних технологій, ЗВО «Академія рекреаційних технологій і права»,
м. Луцьк, Україна, <https://orcid.org/0009-0005-1145-1274>

Ліщук-Торчинська Тетяна Петрівна,

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри освітніх, педагогічних
технологій, ЗВО «Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк,
Україна, <https://orcid.org/0000-0002-0118-5321>

Тарасюк Людмила Михайлівна,

старший викладач кафедри документознавства та інформаційної діяльності
ЗВО «Академія рекреаційних технологій і права», м. Луцьк, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-6034-0603>

Прийнято: 17.07.2025 | Опубліковано: 31.07.2025

Анотація. У статті досліджено проблему формування академічної доброчесності як складової професійної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах сучасного закладу вищої освіти. Підкреслено, що академічна доброчесність є фундаментом якісної освіти й наукової діяльності, а її дотримання є показником відповідального ставлення до навчання та професійної діяльності. Розкрито основні аспекти академічної доброчесності: дотримання авторських прав, недопущення плагіату, прозорість оцінювання, відповідальність за результати. Визначено педагогічні умови, які сприяють розвитку доброчесної поведінки: створення етичного освітнього середовища, приклад викладачів, використання цифрових інструментів, інтеграція етичних норм у навчальний процес. Застосовано комплекс теоретичних методів дослідження, що дозволили виявити ефективні освітні практики та моделі поведінки.

Ключові слова: академічна доброчесність; професійна компетентність; вища освіта; здобувачі освіти; педагогічні умови; плагіат; етична поведінка.

Formation of academic integrity as a professional competence of students in a higher education institution

Oleksandr Stasiuk,

Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Law and Economic and Financial Security, Higher Education Institution «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0003-9592-8126>

Oksana Khomik,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Educational and Pedagogical Technologies, Higher Education Institution «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0005-1145-1274>

Tetiana Lishchuk-Torchynska,

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Educational and Pedagogical Technologies, Higher Education Institution «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-0118-5321>

Liudmyla Tarasiuk,

Senior Lecturer Department of Documentation and Information Activities, Higher Education Institution «Academy of Recreational Technologies and Law», Lutsk, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-6034-0603>

***Abstract.** The article examines the problem of forming academic integrity as a component of professional competence of higher education applicants in the conditions of a modern higher education institution. It is emphasized that academic integrity is the foundation of quality education and scientific activity, and its observance is an indicator of a responsible attitude to learning and professional activity. The main aspects of academic integrity are revealed: compliance with copyright, prevention of plagiarism, transparency of assessment, responsibility for results. Pedagogical conditions that contribute to the development of ethical behavior are identified: creation of an ethical educational environment, example of teachers, use of digital tools, integration of ethical norms into the educational*

process. A set of theoretical research methods was applied, which allowed us to identify effective educational practices and behavioral models.

***Keywords:** academic integrity; professional competence; higher education; students; pedagogical conditions; plagiarism; ethical behavior.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку вищої освіти в Україні питання академічної доброчесності набуває особливої ваги, адже саме вона є фундаментом якісної підготовки здобувачів освіти. Незважаючи на впровадження стандартів академічної етики, у практиці підготовки здобувачів освіти продовжують фіксуватися факти плагіату, несанкціонованого використання чужих ідей, фальсифікації результатів досліджень, що свідчить про недостатнє усвідомлення майбутніми фахівцями суті й значення академічної доброчесності.

Особливої актуальності набуває проблема формування академічної доброчесності саме як професійної компетентності фахівців, яка має бути інтегрована в освітній процес і сприяти вихованню відповідального ставлення до навчання, наукової діяльності та майбутньої професійної практики.

Таким чином, постає необхідність комплексного вивчення проблеми формування академічної доброчесності як невід'ємного елементу професійної підготовки майбутніх фахівців у сучасному закладі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування академічної доброчесності здобувачів освіти перебуває в центрі уваги як українських, так і зарубіжних науковців. Сучасні дослідження підтверджують необхідність міждисциплінарного, системного підходу до цієї теми.

Зокрема, Sozon M., Sia B., Pok W., Alkharabsheh O. доводять, що академічна доброчесність дедалі частіше трактується не лише як етична вимога, а як ключова компетентність майбутнього фахівця, що визначає його відповідальну поведінку у професійному середовищі [20].

Guerrero-Dib J., Portales L., Heredia-Escorza Y. емпірично довели, що академічна доброчесність впливає на формування етичної поведінки працівника в майбутній професійній діяльності. Вони розглядають доброчесність як форму ціннісного фундаменту, що трансформується з освітнього контексту в професійне життя [16].

У дослідженні Verhoef A. та ін. розглянуто важливість створення спільноти практики для підтримки академічної доброчесності на інституційному рівні. Впровадження систем підтримки для викладачів і студентів розглядається як дієвий інструмент формування культури доброчесності [22].

Суттєвим аспектом є академічна доброчесність у шкільному періоді як передумова університетської культури. Так, Hossain Z. підкреслює вплив академічної грамотності, сформованої ще у К-12 освітній системі, на доброчесність студентів першого курсу [17].

Особливу увагу новітні дослідження приділяють інноваційним методам формування доброчесності. Так, Soemantri S. et al. розробили та апробували навчальну гру для студентів-медиків, що дозволяє тренувати етичні навички в симульованих ситуаціях, поєднуючи професійну й академічну доброчесність [11].

Також важливою є позиція Nature Index щодо глобального рейтингу інституцій доброчесності (Research Integrity Risk Index), який демонструє, що питання академічної етики набуває стратегічного значення в міжнародному освітньому просторі [18].

У межах вітчизняного академічного дискурсу Тринус О. порушує питання академічної доброчесності як виклику сучасності, акцентуючи на необхідності трансформації культури навчання в умовах цифровізації [21].

Завадська Н. та Ігнатюк М. досліджували зв'язок між інформаційною компетентністю та академічною доброчесністю. Авторки наголошують, що

розвиток інформаційної грамотності підсилює академічну культуру й здатність магістрантів уникати плагіату [23].

Кузьменко А. та Солодюк Н. порівняльно аналізували формування культури академічної доброчесності на рівнях бакалаврату, магістратури та аспірантури і зазначали, що підготовка магістрів потребує системних підходів, а не лише антиплагіатних інструментів [9]. М. Чумаченко досліджувала процес впливу академічної доброчесності на професійну самосвідомість гуманітаріїв і підкреслювала, що доброчесність є фундаментом для професійного етичного розвитку [13]. Визначенням причин порушень доброчесності займалися Н. Антонюк та Н. Пушкар і пропонували шляхи їх подолання через культуру цінностей – важливі рекомендації для магістрантів [1]. Жиленко М. проаналізував специфіку формування академічної доброчесності у магістрантів педагогічного профілю, включаючи нормативну базу та власні стратегії. Результати демонструють ефективність цілеспрямованих педагогічних втручань [5].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених питанням академічної доброчесності, низка аспектів цієї проблематики досі залишаються недостатньо вивченими. Зокрема, потребує подальшого теоретичного осмислення та практичного обґрунтування інтеграція академічної доброчесності саме як складової професійної компетентності здобувачів освіти в умовах конкретних освітніх програм і спеціальностей.

Недостатньо опрацьованими залишаються також механізми формування сталих моделей доброчесної поведінки в умовах цифровізації освіти; вплив рефлексивної культури студентів на дотримання норм академічної доброчесності; адаптація принципів академічної доброчесності до міждисциплінарного та міжкультурного контексту; інституційні практики забезпечення доброчесності не як контролю, а як частини академічної

культури; роль менторства та проєктного навчання у стійкому засвоєнні етичних норм.

Окремим викликом залишається забезпечення належного рівня академічної доброчесності в умовах поширення штучного інтелекту та автоматизованих інструментів створення контенту. Відсутність узгоджених стандартів реагування на нові загрози створює ризики для якості освітнього процесу. Це вимагає подальших наукових досліджень, спрямованих на оновлення підходів до формування професійної компетентності на засадах етичності, відповідальності й самостійності здобувачів вищої освіти.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). **Мета дослідження** полягала в теоретичному обґрунтуванні та розкритті особливостей формування академічної доброчесності як складової професійної компетентності здобувачів вищої освіти, а також визначенні педагогічних умов, що сприяють розвитку доброчесної поведінки в освітньому процесі сучасного закладу вищої освіти. Для досягнення мети дослідження передбачалися такі завдання дослідження:

- 1) проаналізувати сутність поняття «академічна доброчесність» у контексті професійної компетентності здобувачів вищої освіти;
- 2) охарактеризувати основні порушення принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі та їх наслідки;
- 3) визначити педагогічні умови, що сприяють формуванню академічної доброчесності у здобувачів освіти;
- 4) дослідити ефективність впровадження освітніх технологій для розвитку академічної доброчесності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування академічної доброчесності як професійної компетентності здобувачів вищої освіти ґрунтується на усвідомленні того, що академічна доброчесність є не лише нормою поведінки в освітньому середовищі, а й важливою складовою

професійної культури майбутнього фахівця. Саме тому її розвиток має відбуватися не епізодично, а системно – через інтеграцію в навчальні освітні компоненти, освітньо-наукову діяльність, навчальні практики та студентське самоврядування.

Академічна доброчесність є основою наукової та освітньої діяльності, адже вона забезпечує чесність, відповідальність і відкритість у процесі здобуття та передачі знань. Коли ці принципи порушуються, виникають серйозні етичні проблеми, які можуть мати подальші наслідки. Одним із найсерйозніших етичних наслідків порушення академічної доброчесності є втрата довіри до результатів наукових досліджень. Коли здобувачі освіти, науковці або викладачі вдаються до плагіату, відкритості та чесності, порушення цих принципів може привести до серйозних наслідків, таких як сумніви в достовірності інших наукових досягнень. Наслідком цього є втрата довіри до академічних установ, наукових журналів та окремих досліджень [11].

У ході дослідження було проаналізовано освітні стандарти, етичні кодекси та рекомендації Міністерства освіти і науки України, які регламентують принципи академічної доброчесності. Визначено, що академічна доброчесність охоплює такі основні компоненти як дотримання авторських прав, уникнення плагіату, відповідальне ставлення до результатів навчання і досліджень, прозорість оцінювання та добросовісне виконання навчальних і наукових завдань.

Під поняттям «академічна доброчесність» відповідно статті 42 Закону України «Про освіту» розуміється «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [6]. «Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої

освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату» у статті 16 Закону України «Про вищу освіту» визначено як складову системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.

За трактуванням С. Калашнік «академічна доброчесність – це система цінностей, яка визначає етичні норми поведінки суб'єктів освітнього процесу та наукової діяльності, спрямована на забезпечення якісної освіти, чесності, прозорості, поваги до авторських прав і запобігання академічним порушенням» [7].

Академічна доброчесність – це етична й правова категорія, яка передбачає дотримання норм академічної культури, недопущення плагіату, фальсифікації, фабрикації результатів, хабарництва в освіті [10].

На думку О. Бабин «академічна доброчесність – це культура взаємної довіри в академічному середовищі, що базується на чесності, справедливості, повазі та відповідальності кожного учасника освітнього процесу» [2].

Коли плагіат або інші порушення академічної доброчесності виявляються, це може спричинити значну шкоду репутації не лише окремого автора, а й закладу освіти або наукової установи, в якій він працює. Погіршення репутації може вплинути на кар'єрний ріст, можливості для подальших досліджень і фінансування, а також на відносини з колегами та здобувачами освіти. Порушення академічної доброчесності може призвести до зниження загальних стандартів у закладах освіти і наукових установах. Коли студенти, викладачі чи дослідники свідомо обходять правила, це може створювати атмосферу безвідповідальності, де інші можуть слідувати тому ж прикладу. В результаті це може сприяти зниженню рівня освіти та наукових досліджень, де оригінальність та творчість стають менш важливими.

Для осіб, які вдаються до плагіату чи інших форм академічного обману, такі дії можуть призвести до моральної деградації, оскільки вони починають

вірити, що здобуття результатів нечесними шляхами є прийнятним. Це може позначитися на їхній особистій етиці та вплинути на їхнє ставлення до інших аспектів життя, таких як бізнес, професійна діяльність чи громадська позиція. Це призводить до ослаблення моральних принципів і здатності до чесної конкуренції [3]. Все тому, що плагіат і інші форми порушення академічної доброчесності порушують права авторів, чия робота було неправомірно використано. Відсутність належного посилання на джерела, а також привласнення чужих ідей без дозволу, позбавляє авторів заслуженого визнання за їхні наукові або творчі досягнення, це порушує їхні авторські права і створює атмосферу невизнання праці інших людей.

Під час аналізу педагогічної практики в закладах вищої освіти було виявлено, що ефективне формування доброчесності можливе за умов цілеспрямованого впровадження наступних педагогічних технологій:

- освітні тренінги з академічної доброчесності, що поєднують теоретичну підготовку з практичними завданнями, які спрямовані на формування свідомого ставлення до академічної доброчесності як до важливої особистісної якості; розвиток умінь і навичок, тобто коректного цитування, посилання на джерела, написання авторських текстів; відпрацювання поведінкових моделей в ситуаціях етичного вибору; мотивацію студентів до дотримання правил через активне залучення до обговорення реальних проблем академічного середовища;

- кейсові методи, які моделюють реальні ситуації, пов'язані з порушеннями доброчесності і формують навички їх конструктивного вирішення. Основні завдання кейс-методу: моделювання проблемних ситуацій (списування, плагіат, маніпуляції результатами); формування навичок критичного мислення і вміння ухвалювати етичні рішення; групове обговорення альтернатив поведінки; вироблення конструктивних рішень на основі цінностей академічної доброчесності;

- наставництво та проєктне навчання, яке дає змогу закріплювати цінності академічної доброчесності під час командної роботи над науковими дослідженнями, основними перевагами яких є формування партнерських відносин між наставником і студентом; практичне засвоєння академічних норм у процесі роботи над проєктами (дослідженнями, публікаціями, презентаціями); виховання відповідальності та взаємоповаги у командній роботі; розвиток навичок етичної взаємодії в науковому середовищі;

- використання антиплагіатних систем і цифрових ресурсів, що сприяє розвитку навичок коректного цитування та академічного письма і допомагають навчити студентів правильно використовувати джерела і оформляти посилання, формувати навички академічного письма з урахуванням міжнародних стандартів, підвищувати відповідальність за результати власної роботи, запобігати ненавмисним порушенням завдяки самоперевірці текстів у системах антиплагіату.

Особливу увагу в дослідженні приділено формуванню рефлексивної культури здобувачів освіти – здатності критично оцінювати власну навчальну та наукову діяльність, аналізувати її відповідність принципам академічної доброчесності.

Проведене дослідження підтвердило, що ключовими педагогічними умовами ефективного формування академічної доброчесності є:

- наявність ціннісно орієнтованого освітнього середовища;
- приклад етичної поведінки викладачів і наукових керівників;
- залучення здобувачів освіти до самостійної наукової роботи з дотриманням принципів академічної доброчесності;
- організація системи супроводу та підтримки здобувачів у питаннях академічної етики.

Окрім зазначених підходів, важливо акцентувати увагу на створенні цілісної академічної культури в межах закладу освіти. Це передбачає не лише

навчання нормам доброчесності, а й формування сталих цінностей академічного середовища, в якому доброчесність виступає нормою повсякденного життя, а не формальністю.

До ефективних інструментів формування академічної доброчесності також належить впровадження внутрішніх освітніх політик та інституційних практик, які стимулюють відповідальну поведінку. Наприклад, регулярне проведення інформаційних кампаній, науково-методичних семінарів, вебінарів, участь у всеукраїнських ініціативах, як-от «Тиждень академічної доброчесності», є дієвими засобами залучення студентства до активного засвоєння норм доброчесності.

Варто також наголосити на ролі цифрової грамотності, яка безпосередньо впливає на академічну доброчесність. Здобувачі освіти мають опанувати не лише базові навички академічного письма, а й критичне використання джерел, оцінювання надійності інформації, навички самооцінки якості власних робіт з використанням відповідних онлайн-ресурсів.

Ще одним важливим чинником є адаптація принципів доброчесності до специфіки освітніх програм. Наприклад, у галузі мистецтв питання авторства мають інше трактування, ніж у технічних чи гуманітарних науках, що потребує диференційованого підходу до формування академічної культури.

І нарешті, значущою умовою ефективності процесу формування академічної доброчесності є міжінституційна співпраця. Спільні ініціативи між закладами вищої освіти, державними структурами, аналітичними центрами та міжнародними партнерами дозволяють виробити спільні стандарти, забезпечити обмін досвідом і сприяти формуванню єдиного академічного простору доброчесності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті дослідження встановлено, що академічна доброчесність є невід'ємною складовою професійної компетентності здобувачів вищої освіти та важливою

умовою забезпечення якості освітнього процесу й наукової діяльності. Її формування потребує системного підходу, що поєднує нормативне регулювання, освітньо-виховні заходи, цифрову грамотність, педагогічне наставництво, а також активне залучення здобувачів освіти до рефлексивної та проєктної діяльності. Визначено ефективні педагогічні умови, зокрема створення етичного освітнього середовища, приклад доброчесної поведінки викладачів, використання кейс-методів і цифрових інструментів запобігання порушенням.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у глибшому вивченні взаємозв'язку академічної доброчесності з формуванням інших ключових компетентностей (критичного мислення, медіаграмотності, професійної етики), а також в удосконаленні механізмів внутрішньої академічної культури на рівні закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Антонюк Н., Пушкар Н. Академічна доброчесність у вітчизняному освітньому просторі: причини порушення і шляхи формування. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. №1. С.10-16. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.2>.
2. Бабин О. Формування культури академічної доброчесності в системі вищої освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Педагогіка. 2018. Вип. 8. С. 23-27. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Pedagogics/article/view/2093>.
3. Бриньольфссон Е., Макефі А. Друга епоха машин: робота, прогрес і процвітання в час блискучих технологій. *Norton & Company Limited, WW*. 2016. 336 с. URL: <https://wnnorton.com/books/The-Second-Machine-Age>.

4. Доценко І. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. № 32. С. 31-42. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-31-42>.
5. Жиленко М. Формування академічної доброчесності у здобувачів освіти під час підготовки фахівців спеціальності 011. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Педагогіка»*. 2025. №2(20). С.28-60. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2024.20.05>.
6. Закон України Про освіту від 05.09.2017 р. 2145-VIII (редакція від 16.01.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 10.07.2025).
7. Калашнік С. Академічна доброчесність у системі сучасної вищої освіти України. *Освітній дискурс*. 2021. № 25(2). С. 59-71. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2022-12-258-265>.
8. Каткова Т. Штучний інтелект в Україні: правові аспекти. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 46-55. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.6.1.8>.
9. Кузьменко А. & Солодюк Н. Щодо актуальності розвитку культури академічної доброчесності на III рівні вищої освіти України. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2024. №4. С.73-50. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.10>.
10. Ткаченко І. Академічна доброчесність у контексті забезпечення якості вищої освіти. *Вища освіта України*. 2019. № 3. С. 112-118.
11. Ульянова Г., Бааджи Н. Академічна доброчесність як основа академічного успіху. *Правова позиція*. 2022. № 4(37). С. 98-103. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/items/568939e7-1829-4e21-af5e-5a56e52d0eb8>.
12. Філіпенко Л., Думанський О., Козак О. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь

призму наявності штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. Випуск 19. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7966703>.

13. Чумаченко М. Академічна доброчесність як фактор формування професійної самосвідомості здобувачів вищої освіти гуманітарних та культурно-мистецьких галузей знань. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. №2. 2020. С.52-57. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2020.220402>.

14. Eaton S. E., & Christensen Hughes J. (Eds.). *Academic Integrity in Canada: Institutional culture and quality assurance frameworks*. Springer (chapter by Thacker & McKenzie). 2022. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-83255-1>

15. Furze L., Perkins M., Roe J. & MacVaugh J. Шкала оцінювання штучного інтелекту (AIAS) у дії: пілотне впровадження оцінювання за підтримки GenAI. *Австралазійський журнал освітніх технологій*. 2024. №40 (4). С.38-55.

16. Guerrero-Dib J. G., Portales L., & Heredia-Escorza Y. *Impact of academic integrity on workplace ethical behaviour*. *International Journal for Educational Integrity*. 16, 2. 2020. <https://doi.org/10.1007/s40979-020-0051-3>.

17. Hossain Z. *University freshmen recollect their academic integrity literacy experience during their K-12 years: results of an empirical study*. *International Journal for Educational Integrity*. 2022. 18. Article 4. <https://doi.org/10.1007/s40979-021-00096-4>.

18. Nature. *Naddaf, Miryam; Meho, Lokman I.; Sawahel, Wagdy*. Research Integrity Risk Index and challenges in global rankings. *Nature commentary*, June 2025. (Summarized in RI² discussion).

19. Soemantri S. D., et al. *Integrating academic and professional integrity: a co-designed serious game for nursing students – a multi-methods study*.

International Journal for Educational Integrity. 2025.
<https://doi.org/10.1007/s40979-025-00181-y>.

20. Sozon M., Sia B. C., Pok W. F., & Alkharabsheh O. H. M. *Academic integrity violations in higher education: a systematic literature review from 2013-2023*. *Journal of Applied Research in Higher Education*. 2024.
<https://doi.org/10.1108/JARHE-12-2023-0559>.

21. Trynus O. (Ivan Ziaziun Institute) (2020). *Academic Integrity: Challenges of Modernity*. *UNESCO Chair Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century*. 2020. 1(1), 69-72. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.69-72](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.69-72).

22. Verhoef A. H., Fourie M., Janse van Rensburg Z., Louw H., & Erasmus M. *The enhancement of academic integrity through a community of practice at the North-West University, South Africa*. *International Journal of Educational Integrity*, 18(18). 2022. <https://doi.org/10.1007/s40979-022-00115-y>.

23. Zavadzka N. і Ignatiuk M. Формування інформаційної компетентності як запорука дотримання академічної доброчесності: роль бібліотеки закладу вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2020. №5. С.44-65.